بررسی رابطه خودباوری و مسئولیت پذیری پرستاران بیمارستان های دانشگاه علوم پزشکی شهر ایلام

اردشیر شیری[1*]، کبری کاظمی[2]

۱) گروه مدیریت، دانشکده ادبیات و علوم انسانی، دانشگاه ایلام،ایلام، ایران

۲) گروه مدیریت، دانشگاه آزاد اسلامی، واحد ایلام، ایلام، ایران

تاریخ دریافت: ۹۳/۱۰/۶ **تاریخ پذیرش: ۹۳/۱۱/۲۹**

چکیده

مقدمه: از آن جا که پرستاران بزرگ ترین گروه کارکنان ارائه دهنده خدمات سلامت را تشکیل می دهند توجه به نقش خودباوری در افزایش روحیه مسئولیت پذیری در آنان بسیار حائز اهمیت است. هدف از پژوهش حاضر تعیین رابطه بین خودباوری با مسئولیت‌پذیری پرستاران در بیمارستان های دانشگاه علوم پزشکی شهر ایلام است.

مواد و روش ها: پژوهش حاضر مطالعه ای توصیفی-همبستگی می باشد که جامعه آماری آن کلیه پرستاران بیمارستان های دانشگاه علوم پزشکی شهر ایلام در سال ۱۳۹۳ می باشد که با استفاده از فرمول کوکران تعداد ۱۵۱ نفر به عنوان نمونه به روش نمونه گیری تصادفی انتخاب شد. برای گردآوری داده ها از ابزار پرسش نامه استاندارد خودباوری فرزیان پور و همکاران(۱۳۹۱) و سنجش مسئولیت پذیری جرمی گلیبرث(۲۰۱۰) که روایی آن توسط متخصصان تایید و پایایی آن از روش آلفای کرونباخ(۰/۸۲) به تایید رسیده است استفاده شد. داده ها با استفاده از روش های آمار توصیفی و ضریب همبستگی پیرسون و تحلیل رگرسیون با استفاده از نرم افزار spsswin16 تجزیه و تحلیل شد.

یافته های پژوهش: یافته های پژوهش نشان می دهد که خودباوری و ابعاد آن(مهم بودن، شایستگی، قدرت و فضیلت) با مسئولیت پذیری پرستاران بیمارستان های شهر ایلام رابطه معناداری دارد. در بین ابعاد خودباوری، مهم بودن کمترین ارتباط را با مسئولیت پذیری دارد در حالی که شایستگی و قدرت ارتباط نسبتاً خوبی را با مسئولیت‌پذیری دارند و در نهایت فضیلت بیشترین ارتباط را با مسئولیت پذیری دارد.

بحث و نتیجه گیری: نتایج این تحقیق با پژوهش های قبلی همسو می باشد. لذا به مدیران پرستاری پیشنهاد می گردد که برای افزایش مسئولیت پذیری پرستاران؛ به شکل گیری خودباوری کمک و بستر اخلاق حرفه ای در محیط کاری را به گونه ایی آماده کنند که احساس ارزشمندی و موثر و مفید بودن را در پرستاران ایجاد نموده و در نهایت زمینه ارتقای مسئولیت پذیری آن ها فراهم نمایند.

واژه های کلیدی: خودباوری، مسئولیت پذیری، دانشگاه علوم پزشکی ایلام

*نویسنده مسئول: گروه مدیریت، دانشکده ادبیات و علوم انسانی، دانشگاه ایلام،ایلام، ایران

Email: Ar.shiri@ilam.ac.ir

[Downloaded from sjimu.medilam.ac.ir on 2024-04-25]

[DOI: 10.18869/acadpub.sjimu.24.5.83]

مقدمه

توجه به نقاط مثبت، تقویت اعتماد به نفس و احساس خودباوری و خود ارزشمندی از مهم ترین کارهایی است که بزرگان دین و علمای تعلیم و تربیت به آن توجه داشتند. بر این اساس تصور می شود مسئولیت و آموزش مسئولیت پذیری مهم ترین شغل و وظیفه ماست. وظیفه ای که از بدو تولد تا مرگ همراه ماست و هیچ گاه از ما جداشدنی نیست(۱).

وجود انسان های سرد و بی تفاوتی که در تمدنی بی بند و بار و بی هدف غوطه می‌خورند ناشی از تربیتی است که در آن احساس مسئولیت مطرح نبوده است. با اندکی تعمق می توان دریافت، علت اساسی بی توجهی به دردها و نابسامانی ها، عدم نظارت عمومی، وجود تکیه گاهای فکری خطرناک نیست، بلکه ناشی از بی مسئولیتی یا فرار از مسئولیت و شانه خالی کردن از زیر بار آن است. بنا بر این امروزه چه بسا افرادی را مشاهده می کنیم که از خود سلب مسئولیت می کنند، تا از کشمکش های ذهنی خود را رهایی بخشند و از قید تلاش ها و فعالیت های خسته کننده، خویش را نجات دهند(۲).

تعالیم مربوط به مسئولیت، اکتسابی است. از سوی دیگر، انجام مسئولیت، تلاشی مداوم است که به انجام فعالیت های مستمر نیاز دارد. بر این اساس، مسئولیت، مهم ترین شغل و وظیفه افراد تلقی می شود. مسئولیت باید به عنوان یکی از اهداف تربیتی به افراد آموخته شود، که در زیر ضرورت آن از دیدگاه های گوناگون مورد بررسی قرار می گیرد(۳).

از لحاظ فردی: پرورش مسئولیت از لحاظ فردی ضروری است، زیرا افراد برای سلامت زندگی حال و آینده خود نیازمند پایبندی به مسئولیت هایی هستند.

از لحاظ اجتماعی: افراد هر جامعه نظیر اجزای یک ماشین به هم متصل هستند، اگر هر کدام در چارچوب خود و بر اساس نقش محوله کار نکنند، چرخ جامعه به خوبی حرکت نمی کند. پیشرفت هر کشور نیز وابسته به مسئولیت شناسی افراد جامعه است. از سوی دیگر، مسئولیت شناسی در هر جامعه باعث تنظیم روابط اجتماعی و انسانی می شود.

از لحاظ مذهبی: زندگی را وظیفه معرفی کرده اند، بنا بر این آنچه نسل حاضر به عنوان مسئولیت پذیرفته باید به نسل بعدی منتقل کند(۴).

ریشه مسئولیت پذیری فطری است، زیرا انسان به حکم عقل و وجدان، موظف به انجام برخی از رفتارها در طول زندگی است که این خود زمینه ای را برای احساس و پذیرش مسئولیت ایجاد می کند(۵).

با توجه به مطالب فوق ما در این پژوهش به دنبال بررسی رابطه خودباوری و مسئولیت پذیری پرستاران در بیمارستان های دانشگاه علوم پزشکی ایلام هستیم.

خودباوری یک پندار روان شناختی است که در طول دوران رشد در وجود هر کس شکل می گیرد و به سادگی و سرعت قابل تغییر نیست. بهبود فرآیند شکل گیری خودباوری مستلزم برنامه ریزی های کارشناسانه طولانی مدت و میان مدت است.

از طریق معنی دادن به انسان ها می توان به خود آگاهی و خویشتن سازی رسید. به طوری که انسان بتواند در جستجوی معنا و در صدد خلق معنا باشد. شرط اساسی خودباوری شناخت خود است، یعنی وقتی انسان توانمندی ها، استعدادها و قابلیت های روانی، فردی، عقلی و فکری خود را شناخت، باور او در مورد این که می تواند آن ها را پرورش دهد شکل می گیرد و به خودپنداری خود می رسد. مدیران خودباور برای اصلاح عمل از بازخورد به خوبی و با آغوش باز استقبال می کنند. آن ها توانمندی ها، استعدادها و مجموعه عواطف، احساسات و نگرش های خود را به سوی شکوفایی و تحقق اهدافی که برایشان تعیین شده، هدایت و جهت دهی می نمایند. چنان چه سازمانی بخواهد به کسب کارکنانی مسئولیت پذیر نایل شود، باید به ابعاد خودباوری توجه کند و آن ها را به کار ببندد. کوپر در سال ۱۹۶۷ خودباوری را دارای چهار بعد؛ اهمیت، شایستگی، قدرت و فضیلت دانست. شایستگی؛ ترکیبی از دانش، رفتار و مهارت های صریح و ضمنی که توانایی و ظرفیت اجرای اثربخش وظایف را به افراد می دهد(۶). فضیلت نیرویی که شخص را به انجام دادن کارهای بهتر و پسندیده و خودداری از اعمال نکوهیده وامیدارد(۷). مسئولیت پذیری با عنایت به خودباوری همان قدردانی از ارزش و اهمیت شخصی

[Downloaded from sjimu.medilam.ac.ir on 2024-04-25]

[DOI: 10.18869/acadpub.sjimu.24.5.83]

و داشتن شخصیت پاسخگو برای خود و عمل مسئولانه در ارتباط با سایرین است(۸).

در برنامه آموزش مسئولیت پذیری، ابعاد مختلف زندگی فردی، اجتماعی وخانوادگی هر فرد مدنظر قرار می گیرد و از آن جا که برنامه ها به صورت کارگاهی و عملی اجرا می گردد افراد تحت تاثیر تمرین های فردی و گروهی مختلف قرار می گیرند، غنای برنامه و گستردگی آن به ثمر بخشی هر چه بیشتر آن کمک می کند. هم چنین آموزش مسئولیت پذیری به کارکنان، مهارت های شناختی-رفتاری را برای بنای خودباوری، آموزش می دهد. مسئولیت پذیری کارکنان را آماده مقابله با مشکلات سازمانی می‌کند و موجب مقاوم تر شدن شخصیت افراد، افزایش بینش آن ها نسبت به زندگی و رویدادهای آن، افزایش مهارت در امور و برقرای ارتباط موثر و مفید با محیط و اطرافیانش می گردد. از آن جا که خودباوری قسمتی از شخصیت طبیعی هر انسانی است و بدیهی است که هر شخصی در وجود خود به نوعی احساس ارزشمندی خواهد کرد اما متاسفانه درباره ابعاد خودباوری و ارتباط هر کدام با مسئولیت پذیری بررسی صورت نگرفته لذا این پژوهش در پی شناسایی ابعاد خودباوری و ارزش های فردی در ایجاد احساس مسئولیت در بین جامعه پرستاران و نیز پیشگیری و کاهش اختلالات روانی و شخصیتی است. بنا بر این با توجه به اهمیت و ارزش خودباوری با اهداف پیشگیرانه و ارتقاء سطح سلامت روان، فقدان این مهارت باعث کاهش ارزشمندی در وجود فرد و در نتیجه کاهش مسئولیت پذیری خواهد شد در این بین پرستاران که بزرگ ترین گروه کارکنان ارائه دهنده خدمات سلامت را تشکیل می دهند(۹). تحقیقاتی در این زمینه انجام شده است. فرزیان پور و همکاران مطالعه ای را به عنوان بررسی ارتباط بین خودباوری مدیران پرستاری با رضایتمندی بیماران در بیمارستان های دانشگاه علوم پزشکی تهران انجام دادند نتایج این مطالعه نشان دادند که مدیران پرستاری زن، نسبت به همکاران مرد خود، خودباوری کمتری دارند. خودباوری مدیران پرستاری باعث کاهش رضایتمندی بیماران می گردد(۱۰). مهدوی و همکاران مطالعه ای را با عنوان بررسی اثربخشی آموزش مسئولیت پذیری بر عزت نفس دانش آموزان پسر مقطع متوسطه انجام دادند نتایج نشان داد که آموزش مسئولیت پذیری به شیوه گلاسر باعث افزایش عزت نفس در گروه آزمایش می شود(۱۱). حسینی و همکاران مطالعه ای با عنوان بررسی ارتباط بین خودباوری مدیران پرستاری با رضایتمندی بیماران در بیمارستان های دانشگاه علوم پزشکی تهران انجام دادند نتایج نشان داد که مدیران پرستاری زن، نسبت به همکاران مرد خود، خودباوری کمتری دارند. خودباوری مدیران پرستاری باعث کاهش رضایتمندی بیماران می گردد(۱۲).

خودباوری حرفه ای نقش مهمی در تحقق رسالت نظام سلامت و افزایش میزان مسئولیت پذیری آنان در قبال بیماران و سایر پرسنل بیمارستان ایفا می کند. به همین دلیل میزان خودباوری حرفه ای و مراقبتی آن ها یکی از دغدغه های نظام های بهداشتی و متولیان سلامت در کشورهای مختلف است. از آن جا که پژوهش حاضر در پی بررسی ابعاد خودباوری و نقش آن ها در مسئولیت پذیری پرستاران می باشد در نوع خود حائز اهمیت می باشد. از آن جا که پرستاران بزرگ ترین گروه کارکنان ارائه دهنده خدمات سلامت را تشکیل می دهند توجه به نقش خودباوری در افزایش روحیه مسئولیت پذیری در آنان بسیار حائز اهمیت می باشد. با توجه به موارد فوق ما در این پژوهش به دنبال پاسخ به این سوال هستیم که آیا خودباوری پرستاران در بیمارستان های دانشگاه علوم پزشکی ایلام بر مسئولیت پذیری آنان در محیط کار موثر است.

مواد و روش

تحقیق حاضر بر اساس هدف، کاربردی است که پیامد آن به دست آوردن نتایج کاربردی می باشد. از نقطه نظر چگونگی جمع آوری اطلاعات، پژوهش حاضر از نوع تحقیقات توصیفی است که به دنبال جمع آوری اطلاعات واقعی و مفصل از پدیده مورد نظر است. از نقطه نظر ماهیت و روش، این تحقیق از نوع تحقیقات همبستگی(نوعی از تحقیقات توصیفی) است. این نوع تحقیق به پژوهشگر اجازه می دهد تا در زمانی خاص و در شرایطی واقعی، چند متغیر و روابط و همبستگی فی مابین آن ها را مورد سنجش و ارزیابی قرار دهد و هم چنین پژوهش حاضر از نوع تحقیقات

[Downloaded from sjimu.medilam.ac.ir on 2024-04-25]

[DOI: 10.18869/acadpub.sjimu.24.5.83]

میدانی نیز می باشد. در این تحقیق جامعه آماری شامل کلیه پرستاران شاغل در بیمارستان های دانشگاه علوم پزشکی شهر ایلام در سال ۱۳۹۳ می باشد که تعداد آن ها برابر با ۲۵۰ نفر می باشد. روش نمونه گیری در تحقیق حاضر از روش تصادفی و چند مرحله ای می باشد. حجم نمونه بر اساس فرمول کوکران ۱۵۱ نفر تعیین گردید. برای گردآوری داده ها از پرسش نامه خودباوری فرزیان پور و همکاران(۱۳۹۱) دارای ۵۰ گویه شامل چهار شاخص(مهم بودن، شایستگی، قدرت و فضیلت) و پرسش نامه مسئولیت پذیری جرمی گلیبرث(۲۰۱۰) دارای ۲۸ گویه شامل چهار شاخص (مسئولیت اقتصادی، مسئولیت قانونی(حقوقی)، مسئولیت اخلاقی، مسئولیت احتیاطی) در قالب طیف لیکرت ۵ گزینه ای(کاملاً موافقم ۵، موافقم ۴، بی نظرم ۳، مخالفم ۲ و کاملاً مخالفم ۱) استفاده شده است. در این تحقیق برای تجزیه و تحلیل داده ها از شاخص های آماری توصیفی نظیر میانگین، انحراف معیار، واریانس و غیره... و آمار استنباطی نظیر ضرایب همبستگی و رگرسیون مرتبط با اهداف پژوهش استفاده شده است. کلیه عملیات آماری با استفاده از نرم افزار SPSS win16 استفاده شده است.

یافته های پژوهش

با توجه به نتایج آمار توصیفی بر حسب جنسیت ۴۱/۷ درصد از پاسخگویان مرد و ۵۸/۳ درصد زن می باشند. نتایج مربوطه بر حسب سن نشان می دهد که ۲۲/۵ درصد بین(۳۰-۲۰) سال، ۴۸/۳ درصد بین(۴۰-۳۰) سال، ۲۶/۵ درصد بین (۵۰-۴۰) سال و ۲/۶ درصد بالای ۵۰ سال سن دارند.

آزمون نرمال بودن داده ها: برای بررسی نرمال بودن داده ها از آزمون آزمون کلموگروف-اسمیرنوف استفاده شد. لذا آزمون های زیر اجرا شد.

H_0: توزیع داده های مربوط به هر یک از متغیرها نرمال است.

H_1: توزیع داده های مربوط به هر یک از متغیرها نرمال نیست.

با توجه به جدول شماره ۱ فرض H_0 در سطح خطای ۵ درصد تایید می شود و می توان توزیع داده های مربوط به هر یک از متغیرها نرمال است. یا به عبارت دیگر با توجه به بزرگ تر بودن P از α فرض H_0 (نرمال بودن توزیع متغیر) تایید می شود. بنا بر این می توان گفت جهت آزمون فرضیه ها باید از آزمون های پارامتری استفاده کرد.

جدول شماره ۱. آزمون کلموگروف-اسمیرنوف

مولفه	آماره آزمون	P	نتیجه
مهم بودن	۱/۳۲۱	۰/۰۹۰	توزیع داده‌ها نرمال است
شایستگی	۱/۴۵۹	۰/۱۲۰	توزیع داده‌ها نرمال است
قدرت	۱/۸۹۰	۰/۰۵۹	توزیع داده‌ها نرمال است
فضیلت	۱/۲۱۱	۰/۰۷۸	توزیع داده‌ها نرمال است
مسئولیت پذیری	۱/۶۷۵	۰/۰۶۱	توزیع داده‌ها نرمال است

جدول شماره ۲. آزمون ضریب همبستگی پیرسون متغیر مسئولیت پذیری و ابعاد خودباوری

متغیر وابسته	شاخص های آماری	مهم بودن	شایستگی	قدرت	فضیلت
مسئولیت پذیری	پیرسون	۰/۲۸۷	۰/۴۵۸	۰/۴۴۲	۰/۴۶۵
	مقدار sig	۰/۰۰۱	۰/۰۰۱	۰/۰۰۱	۰/۰۰۱
	تعداد داده‌ها	۱۵۱	۱۵۱	۱۵۱	۱۵۱

[Downloaded from sjimu.medilam.ac.ir on 2024-04-25]

[DOI: 10.18869/acadpub.sjimu.24.5.83]

با توجه به نرمال بودن داده ها استفاده از آزمون همبستگی پیرسون جهت سنجش نوع رابطه متغیرها تشخیص داده شد. با توجه به جدول شماره ۲ می توان گفت مسئولیت پذیری پرستاران با مهم بودن، شایستگی، قدرت و فضیلت رابطه معناداری دارد. با توجه به مقدار ضریب همبستگی پیرسون که با مهم بودن برابر با ۰/۲۸۷، با شایستگی برابر با ۰/۴۵۸، با قدرت برابر با ۰/۴۴۲ و با فضیلت برابر با ۰/۴۶۵ می باشد می توان گفت این ارتباط یک ارتباط مثبت است. شدت این ارتباط نیز در حد متوسط است.

جدول شماره ۳. آزمون ضریب همبستگی پیرسون متغیر خودباوری و ابعاد مسئولیت پذیری

متغیر وابسته	شاخص های آماری	مسئولیت پذیری اقتصادی	مسئولیت پذیری قانونی	مسئولیت پذیری اخلاقی	مسئولیت پذیری احتیاطی
خودباوری	پیرسون	۰/۵۰۸	۰/۴۰۵	۰/۳۵۱	۰/۳۲۶
	مقدار sig	۰/۰۰۱	۰/۰۰۱	۰/۰۰۱	۰/۰۰۱
	تعداد داده‌ها	۱۵۱	۱۵۱	۱۵۱	۱۵۱

با توجه به جدول شماره ۳، خودباوری پرستاران با مسئولیت پذیری اقتصادی، مسئولیت پذیری قانونی، مسئولیت پذیری اخلاقی و مسئولیت پذیری احتیاطی رابطه معناداری دارد. با توجه به مقدار ضریب همبستگی پیرسون که با مسئولیت پذیری اقتصادی برابر با ۰/۵۰۸، با مسئولیت پذیری قانونی برابر با ۰/۴۰۵، با مسئولیت پذیری اخلاقی برابر با ۰/۳۵۱ و با مسئولیت پذیری احتیاطی برابر با ۰/۳۲۶ می باشد می توان گفت این ارتباط یک ارتباط مثبت است. شدت این ارتباط نیز در حد متوسط است.

واکاوی فرضیه اصلی و فرضیه های فرعی: «خودباوری و ابعاد آن(مهم بودن، شایستگی، قدرت و فضیلت) با مسئولیت پذیری پرستاران رابطه معناداری دارد».

جدول شماره ٤. آزمون دوربین واتسون فرضیه اصلی

مدل	ضریب همبستگی	ضریب تعیین	ضریب تعیین تعدیل شده	خطای معیارتخمین	دوربین-واتسون
۱	۰/۴۰۳	۰/۱۶۲	۰/۱۵۷	۱۳/۷۱۸۳۵	۱/۷۰۲
۲	۰/۲۸۷	۰/۲۲۵	۰/۲۲۱	۱۲/۱۳۶۹۲	۱/۶۲۹
۳	۰/۴۵۸	۰/۱۳۳	۰/۱۲۹	۱۸/۳۵۶۴۸	۱/۸۴۲
۴	۰/۴۴۲	۰/۲۸۰	۰/۲۷۵	۱۴/۸۸۴۷۲	۱۰/۷۵۵
۵	۰/۴۶۵	۰/۳۴۷	۰/۳۴۳	۹/۶۵۸۷۹	۱/۶۴۴

با توجه به جدول شماره ۴، همبستگی بین متغیر خودباوری و ابعاد آن با مسئولیت پذیری تایید می گردد. با توجه به شاخص هایی که عنوان شد، مدل از کفایت لازم برخوردار است. بر اساس جدول شماره ۵ مقدار احتمال F جدول تحلیل واریانس برابر با ۰/۰۰۰ است که این مقدار از مقدار ۰/۰۵ کوچک تر است بنا بر این فرض صفر بالا رد می شود. یعنی مدل معناداری بین متغیرها وجود دارد.

جدول شماره ۵. تحلیل واریانس رگرسیون فرضیه اصلی و فرضیه های فرعی

مدل		مجموع مربعات	درجه آزادی	میانگین مربعات	آمارهF	سطح معنی داری (sig)
۱	رگرسیون	۵۴۳۲/۹۴۸	۱	۵۴۳۲/۹۴۸	۲۸/۸۶۹	۰/۰۰۱
	مجموع مربعات خطا	۲۸۰۴۰/۷۷۴	۱۴۹	۱۸۸/۱۹۳		
	کل	۳۳۴۷۳/۷۲۲	۱۵۰			

[Downloaded from sjimu.medilam.ac.ir on 2024-04-25]

[DOI: 10.18869/acadpub.sjimu.24.5.83]

بر اساس خروجی ضرایب جدول شماره ۶ مقادیر t برای عرض از مبدا برابر با ۵۰/۳۳۷ برای خودباوری برابر با ۰/۳۶۰به دست آمده است. مدل به شرح زیر است:

جدول شماره ٦. ضرایب معادله رگرسیون فرضیه اصلی و فرضیه های فرعی

متغیر وارد شده به مدل	ضرایب استاندارد نشده		ضرایب استاندارد شده	آماره t	سطح معنی داری (sig)
	B	خطای استاندارد	Beta		
مقدار ثابت	۵۰/۳۳۷	۷/۰۲۷		۷/۱۶۳	۰/۰۰۱
خودباوری	۰/۳۶۰	۰/۰۶۷	۰/۴۰۳	۵/۳۷۳	۰/۰۰۱
مهم بودن	۰/۶۲۵	۰/۰۳۸	۰/۲۸۷	۱/۳۶۷	۰/۰۰۱
شایستگی	۰/۰۶۱	۰/۰۶۷	۰/۴۵۸	۰/۹۱۸	۰/۰۰۱
قدرت	۰/۰۱۸	۰/۰۶۹	۰/۴۴۲	۰/۴۶۶	۰/۰۰۱
فضیلت	۰/۵۱۹	۰/۰۷۷	۰/۴۶۵	۱/۶۶۲	۰/۰۰۱

$$Y = 50.337 + .360\ X_1 + .625 X_2 + .061\ X_3 + .018\ X_4 + .519\ X_5$$

بحث و نتیجه گیری

یافته های پژوهش نشان می دهد که مسئولیت پذیری پرستاران با مهم بودن رابطه معنی داری دارد. نتایج پژوهش با نتایج پژوهش فرزیان پور و همکاران(۱۳۹۱)، هماهنگ و همسو می باشد. فرزیان پور و همکاران مهم ترین عامل مسئولیت پذیری را خودباوری می دانند و مهم ترین مقیاس خودباوری را مهم بودن می دانند. در این پژوهش از بین مقیاس های خودباوری مهم بودن کمترین ارتباط را با مسئولیت پذیری دارد. اساساً اگر بخواهیم کاری انجام شود باید آن کار مهم تلقی شود و شخص خودش دنبال آن برود، هدف از اجرای این کار نیز همین است، این کار بیان می کند که فرد توانایی دارد که در جامعه برنامه هایی را اجرا نماید که برایش مهم تلقی شوند. برای موفقیت در آینده و در جامعه، باید مسئولیت پذیری، اعتماد به نفس و خودباوری را در خود تقویت نماید.

یافته های پژوهش نشان می دهد که مسئولیت پذیری پرستاران با شایستگی رابطه معنی داری دارد. نتایج پژوهش با نتایج پژوهش مهدوی و همکاران(۱۳۹۰)، هماهنگ و همسو می باشد. مهدوی و همکاران مهم ترین عامل مسئولیت پذیری را خود باوری می دانند و مهم ترین مقیاس خودباوری را شایستگی می دانند. در این پژوهش از بین مقیاس های خودباوری شایستگی ارتباط نسبتاً خوبی را با مسئولیت پذیری دارد. شأن هر فردی بسیار زیاد است و از جایگاه بالایی برخوردارند، جوهره هر فرد از خود او می جوشد و نشأت می گیرد، با داشتن جوهره خوب می تواند به مراتب بالای علمی برسد، باید به این باور برسد که می تواند و توانایی و شایستگی انجام کارها و برنامه ها را دارد، به این جوهره هر فرد می گویند. افراد باید دارای ویژگی هایی از قبیل پرتلاش، هدفمند، مسئولیت پذیر، با اعتماد به نفس، صبور، خودباور و... باشند.

یافته های پژوهش نشان می دهد که مسئولیت پذیری پرستاران با قدرت رابطه معنی داری دارد. نتایج پژوهش با نتایج پژوهش حسینی و همکاران(۱۳۹۱)، هماهنگ و همسو می باشد. حسینی و همکاران مهم ترین عامل مسئولیت پذیری را خود باوری می دانند و مهم ترین مقیاس خودباوری را قدرت می دانند. در این پژوهش از بین مقیاس های خودباوری قدرت نیز با مسئولیت پذیری رابطه معنی داری دارد. کسی که نگرشش را نسبت به خود مثبت و خود را باور کند در کارهای خویش مستقل عمل می کند و از هر گونه وابستگی به دیگران دوری می جوید. او برای انجام دادن مسئولیت های فردی و اجتماعی، با تکیه بر توانایی ها و قدرت خویش عمل می کند؛ بنا بر این هم موفقیت هایش را محصول عملکرد خود می داند و هم شکست هایش را پیامد عملکرد خویش می بیند. چنین کسی با آن که سپاسگزار کمک هایی است که به او می شود، اما در نهایت، خودش را مسئول همه اعمال خویش می داند.

یافته های پژوهش نشان می دهد که مسئولیت پذیری پرستاران با قدرت رابطه معنی داری دارد. نتایج

[Downloaded from sjimu.medilam.ac.ir on 2024-04-25]

[DOI: 10.18869/acadpub.sjimu.24.5.83]

پژوهش با نتایج پژوهش دوایی(۱۳۹۲)، هماهنگ و همسو می باشد. دوایی مهم ترین عامل مسئولیت پذیری را خودباوری می دانند و مهم ترین مقیاس خودباوری را فضیلت می دانند. در این پژوهش از بین مقیاس های خودباوری فضیلت بیشترین ارتباط را با مسئولیت پذیری دارد. فضیلت در یک فرد باعث خواهد شد، مسئولیت های خود را با اطمینان کامل انجام دهد و با افزایش قابلیت ها و توانایی هایش از هرگونه توقف و سکون بپرهیزد، در نتیجه مسئولیت پذیری فرد معطوف به این است که او باور کند روی حرفش حساب می کنند و به نظراتش احترام می گذارند، از طرفی روحیه بی مسئولیتی و این و آن را مقصر دانستن، نتیجه نداشتن فضیلت است؛ لذا به مقداری که انسان در جهت کسب فضیلت پیش می رود، به همان مقدار مسئولیت کرده هایش را به عهده می گیرد.

یافته های پژوهش نشان می دهد که خودباوری پرستاران با مسئولیت پذیری اقتصادی رابطه معنی داری دارد. نتایج پژوهش با نتایج پژوهش رنجبریان و همکاران(۱۳۸۴)، هماهنگ و همسو می باشد. بازنمایی ابعاد و شیوه های تداوم و استحکام حرکت های منتهی به جهاد اقتصادی و تولید ملی در اقتصاد بومی کشور، نیازمند این است که با محور قرار دادن مباحث خودباوری و شاخص های آن به سمتی حرکت کنیم که در آن عناصری در تولید ملی دخیل گردند که برخاسته از ارزش های ملی و اسلامی و هنجارهای اساسی جامعه باشد، لذا تقویت روحیه خودباوری باید سرلوحه همه متخصصین امروزی ایران اسلامی قرار گیرد.

یافته های پژوهش نشان می دهد که خودباوری پرستاران با مسئولیت پذیری قانونی رابطه معنی داری دارد. نتایج پژوهش با نتایج پژوهش اکبری نژاد (۱۳۸۷)، هماهنگ و همسو می‌باشد.

یافته های پژوهش نشان می دهد که خودباوری پرستاران با مسئولیت پذیری اخلاقی رابطه معنی داری دارد. نتایج پژوهش با نتایج پژوهش ویتوریو و همکاران(۲۰۱۲)، هماهنگ و همسو می باشد. انجام وظیفه و پذیرش مسئولیت و تعهد عالی ترین مقصد و منظور زندگی و اخلاق است و زندگی انسان در مرکز دایره وظایف عمومی قرار گرفته است. هر کس با عزم و اراده متین سعی در انجام وظیفه نماید، مقصد و منظور اصلی خلقت خویش را به انجام رسانده و شالوده یک اخلاق عالی مردانه ای را در نفس خویش استوار ساخته است.

یافته های پژوهش نشان می دهد که خودباوری پرستاران با مسئولیت پذیری احتیاطی رابطه معنی داری دارد. نتایج پژوهش با نتایج پژوهش آنتونی و همکاران (۲۰۱۳)، هماهنگ و همسو می باشد. با توجه به نتایج فرضیه ها به مدیران پرستاری و بیمارستان ها پیشنهاد می گردد که برای افزایش مسئولیت پذیری پرستاران؛ زمینه و بسترهای اخلاق حرفه ای و محیط کاری را به گونه ایی آماده کنند که احساس ارزشمندی و موثر و مفید بودن را در پرستاران ایجاد نموده و در نهایت زمینه ساز ارتقای مسئولیت پذیری آن ها در قبال بیماران، سازمان و جامعه باشند.

با توجه به نتایج فرضیه ها مدیران بیمارستان و معاونین آن ها به عنوان الگوی رفتاری و مسئولیت پذیری در بین پرستاران هستند؛ بنا بر این توصیه می گردد که توجه به این متغیرهای مهم و کلیدی از رأس بیمارستان شروع شده و به عنوان ارزش های بنیادین و ریشه ای، در رفتار های خود و سازمان نهادینه نمایند.

با توجه به نتایج فرضیه ها سازمان های مختلف در کشورهای جهان از روش های گوناگونی برای حل مشکل نیروی انسانی بهره می برند که یکی از متداول ترین و با اهمیت ترین آن ها سبک و روش مدیریت مشارکتی است. به گواه بسیاری از گزارش ها و واقعیت های موجود، موفقیت اکثر شرکت های بزرگ مرهون به کارگیری مناسب این سبک مدیریت بوده است که به توسعه ظرفیت فردی کارکنان و ایجاد روحیه خودباوری، مسئولیت پذیری و تعهد در آنان منجر می شود. نظام پیشنهادات ابزاری برای برقراری ارتباطی زنده، سالم و مستمر بین مدیریت ارشد و مدیران میانی با کارکنان است و از آن جا که به صورت داوطلبانه و اختیاری انجام می گیرد، ایجادکننده حس مسئولیت و تعلق در میان کارکنان نسبت به موارد بهبود در سازمان است. بنا بر این به مدیریت بیمارستان پیشنهاد می شود که سبک مدیریت مشارکتی را در بیمارستان پیاده کنند.

[Downloaded from sjimu.medilam.ac.ir on 2024-04-25]

[DOI: 10.18869/acadpub.sjimu.24.5.83]

با توجه به تحقیق حاضر پیشنهاد محققین برای پژوهشگران بعدی در برگیرنده موضوعات زیر است.

بررسی این تحقیق در دیگر سازمان ها، بررسی تاثیر دیگر متغیرهای خودباوری مانند خودباوری انسانی، فردی، اعتقادی و ملی بر مسئولیت پذیری.

انجام این تحقیق در جوامع آماری متفاوت از نظر فرهنگی و مقایسه آن ها با یکدیگر.

References

1. Ghezelbash S, Rahmani F, Peyrovi H, Inanloo M, Shekarchian S. Comparison of self-esteem among first to fourth year nursing students from Universities of Medical Sciences in Tehran. Thrita2015; 4:1-5.
2. Stone W, Rodenhauser P, Markert R. Combining group psychotherapy and pharmacotherapy: A survey. Int J Group Psychotherapy1991;41:449-64.
3. Akhbari F, Hossein M, Arab M, Chozokly N. Study of effective factors on inpatient satisfaction in Hospitals of Tehran University of medical science. Sic J Public Health Ins Res2006; 4:25-36.
4.Rezapour E. The methods of increasing self-esteem in children and adolescents. Tehran Samt Publication.2010;P.23-5.
5. Akhtarizavare M, Mohdyunus A, Tajuddin SH, Salmiahbinti S, Kamali M. Patient satisfaction: evaluating nursing care for patients hospitalized with cancer in Tehran teaching Hospitals Iran. Global J Health Sci2010; 2:117-26.
6. Vafaei B, Seidy A. A comparative study on the prevalence of emotional and behavioral symptoms in children and adolescents born to mothers with schizophrenia and other psychotic disorders. Acta Medica Iranica2003; 41:254-9.
7. Rabbani MG, Alam MF, Ahmed HU, Sarker M, Chowdhury WA, Zaman MM et al. Prevalence of mental disorders mental retardation epilepsy and substance abuse in children. Bang J Psychat 2009; 23:13-54.
8. Zarezadeh Kheibari S ,Asgharinekah M, Horoofghanad M, Ebrahimhokmabadi M. Expressive arts group therapy with middle-school aged children in family-like community centers. Int J Psychol Behavior2014;1:32-8.
9. Hasanzadeh M, Hasanzadeh M, Hasanzadeh A. The relationship between personality and social creativity in students. Int J Psychol Behavior2014;1:26-31.
10. Jahan, NA, Hasan K, Mohit MA. Prevalence of Psychiatric disorders among socially disadvantaged children and adolescents. Bang J Psychat 2004; 18:27-40.
11. Aghamohammadian H, Timuri S, SanadgolN M, Gazidari E. Assessment of Effectiveness of Cognitive-Behavioral Group Training on Self-Esteem and Achievement Motivation of High School Students. Fut Med Edu J2015;5:15-9.

[Downloaded from sjimu.medilam.ac.ir on 2024-04-25]

[DOI: 10.18869/acadpub.sjimu.24.5.83]

The Study of the Relationship between Self-confidence and Responsibility among Nurses of Hospitals in Ilam Medical University

Shiri A[1], M Kazemi M[2]*

(Received: December 27, 2014 Accepted: February 18, 2015)

Abstract

Introduction: Since nurses are regarded as the greatest group of employees offering health services, paying attention towards the role of self-confidence in improving sense of responsibility has high importance. The aim of present study is to determine the relation between self-confidence and responsibility among nurses of hospitals in Ilam medical university.

Materials & methods: Present study is a correlative- descriptive research, whose population consists of all of nurses in hospitals of Ilam medical university during 2014, among which 151 individuals were selected as the sample of study through Cochran's formula with a random sampling way. In order to collect data, standard questionnaire of Farzianpour et al (2012) and Jeremy Gilbert's responsibility evaluation (2010) were applied, whose validity was confirmed by experts and its reliability of 82/0 was determined by Cronbach's alpha. Data was analyzed through descriptive statistics and Pearson's correlation factor and regression analysis in SPSS.

Findings: Obtained findings indicated that self-confidence and its aspects (being important, competence, dominance, and virtue) have a significant relation with nurses' responsibility. Among these aspects, being important had the least relation to responsibility, while dominance and competence had a relative good relation with responsibility, and finally virtue had the most relation to responsibility.

Discussion & conclusions: Results indicate that the current study was in alignment with previous studies. Therefore, in order to improve the sense of responsibility among nurses, it is suggested that managers provide the workplace in such a way that they feel themselves as valuable and efficient to form their self-confidence and establish a professional moral field of work, so that improvement of their responsibility would be achieved.

Keywords: Self-confidence, Responsibility, Ilam University of Medical Sciences

1.Dept of Managment,Faculty of Literature and Humanities, Ilam University, Ilam, Iran
2.Dept of Managment,Islamic Azad University, Ilam Branch,Ilam, Iran
** Correspondin authorEmail:Ar.shiri@ilam.ac.ir*

[Downloaded from sjimu.medilam.ac.ir on 2024-04-25]

[DOI: 10.18869/acadpub.sjimu.24.5.83]